

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

ДАЙДЖЕСТ №62

6 СЕРПНЯ — 13 СЕРПНЯ 2025 РОКУ

ДЕРЖАВНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА

Військові зможуть стати викривачами корупції в Збройних силах України (ЗСУ):

Кабінет Міністрів вніс у Верховну Раду [законопроект](#) про внесення змін до Дисциплінарного статуту ЗСУ щодо забезпечення гарантій захисту та прав військовослужбовців, які повідомили про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції». Він пропонує розширити можливість військовослужбовців повідомляти про корупцію командиру без наслідків для себе.

Ухвалення такого законопроекту передбачено Державною антикорупційною програмою на 2023-2025 роки, а також є частиною виконання вимог Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) [долучилось](#) до його розробки і надавало рекомендації для забезпечення належного захисту викривачів-військовослужбовців, які було повністю враховано.

РОБОТА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) і Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) оцінили економічний ефект від своєї діяльності в понад 1,5 млрд грн. У звіті за перше півріччя 2025 року повідомляється про те, що за цей період розпочато 370 розслідувань. Зокрема, вперше в історії НАБУ і САП на корупції викрили чинного віцепрем'єр-міністра України. Крім того, вдалося провести спецоперацію «Чисте місто» щодо земельної корупції у Києві, а також викрити схеми завищення цін і розкрадань у Міністерстві оборони України на сотні мільйонів гривень. Детальну інформацію можна дізнатися зі звіту НАБУ та САП за [лінком](#).

Повні перевірки декларацій за липень 2025 року: НАЗК виявило порушення на понад 192 млн грн. В Агентстві повідомляють про завершення 83 повних перевірок декларацій, у кожній з яких встановлене порушення, а у 42% із них є ознаки недостовірних відомостей або необґрунтованих активів. НАЗК скерувало десятки обґрунтованих висновків до компетентних органів. Вони стали підставою для кримінальних проваджень, зокрема щодо народних депутатів, місцевих депутатів, посадовців митниці, податкової, медичної та освітянської сфери. Загалом за сім

місяців 2025 року НАЗК завершило 567 повних перевірок декларацій, у 563 із них встановили порушення.

1,3 млн дол. США за перемогу в конкурсі на будівництво житла для військових: НАБУ і САП повідомили про підозру посадовцю Міністерства оборони України. За даними слідства, т.в.о. начальника одного з Центральних територіальних управлінь відомства запропонував забезпечити перемогу в конкурсі на зведення будинку для військових у Святошинському районі Києва. Для реалізації плану залучив інших осіб, а «послуги» оцінив у 1,3 млн дол. США. Після одержання частини коштів у червні 2025 року співучасників злочину викрили.

Вищий антикорупційний суд (ВАКС) відмовив у відстороненні від посади чинного голови Антимонопольного комітету. Це рішення оскарженню не підлягає. Водночас суд задовольнив інше клопотання прокурора САП та зобов'язав обвинуваченого до 11 жовтня перебувати за кожною вимогою до прокурора та суду, не виїжджати за межі України без дозволу, повідомляти про зміну місця проживання тощо. Нагадаємо, що чинного голову Антимонопольного комітету України **обвинувачують** у незаконному збагаченні на понад 72 млн грн та декларуванні недостовірних відомостей.

КАДРОВІ РІШЕННЯ

Вища рада правосуддя (ВРП) призначила Ігоря Кушніра на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (ВККС). Рішення ухвалене за результатами конкурсного відбору — після співбесід з кандидатами та аналізу їхніх досьє, згідно з вимогами Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Обговорення та формування переліку кандидатів для призначення на посаду члена ВККСУ здійснюється конфіденційно та не підлягає публічному розголошенню. Під час призначення кандидата на посаду члена ВККСУ, ВРП застосовує принцип позитивного відбору (тобто не дає негативних висновків щодо кандидатів, які не пройшли на наступний етап).

Відтак, ВРП доукомплектувала склад ВККС, до якої загалом входять 16 членів. Впровадження судової реформи, яка передбачає зокрема і укомплектування ВККС, є одним з ключових елементів **виконання зобов'язань** України перед ЄС у сфері верховенства права.

Голова Представництва ЄС в Україні Катаріна Матернова **привітала** призначення Вищою радою правосуддя нового члена ВККС. Вона також висловила сподівання стосовно прогресу у цій сфері у майбутньому.

ПУБЛІКАЦІЇ В МЕДІА НА ТЕМУ КОРУПЦІЇ

«ДБР на Харківщині вручило Віталію Шабуніну оновлену підозру», — про це **повідомили** у Центрі протидії корупції (ЦПК). Зазначається, що попередню кваліфікацію злочину не змінили, як і не додали інших статей до підозри. Змінили, однак, обставини справи, яку в ЦПК вважають політично вмотивованим

переслідуванням через критику влади. Раніше Шабуніну повідомили про підозру в нібито ухиленні від військової служби та шахрайстві. За версією Бюро, Шабунін ухилився від служби — виконуючи наказ свого командувача, який відправив його у відрядження, зазначають у ЦПК. А шахрайство, на думку обвинувачення, полягає в отриманні зарплати військовослужбовця, перебуваючи на службі. У Центрі протидії корупції наголошують, що ці звинувачення абсурдні та мають на меті залякати Шабуніна та ЦПК, а також створити прецедент для майбутніх справ за такими ж обвинуваченнями.

«Чому участь міжнародних експертів у ключових відборах важлива». У колонці для видання «Українська правда» заступниця виконавчого директора з юридичних питань Transparency International Ukraine Катерина Риженко [зазначає](#), що участь міжнародних експертів у конкурсах до ключових органів правосуддя — один із найважливіших запобіжників для забезпечення їхньої незалежності. У червні 2025 року завершилися повноваження першого складу Конкурсної комісії, яка обирала членів ВККС, і за чинним законом міжнародники більше не братимуть участі. Цей сигнал може запустити ланцюгову реакцію згортання міжнародного компонента в інших конкурсах, поставивши під загрозу досягнутий прогрес в реформах, наголошує авторка. За її словами, врятувати конкурс до ВККС депутати можуть підтримавши законопроект №13382, який пропонує продовжити строк перебування міжнародних експертів так, щоб вони змогли відібрати й наступний склад ВККС у 2027 році. Шанс прийняти такий закон буде у серпні, коли парламент збереться на пленарні засідання.

«Керівник апарату ВАКС: Сподіваюся, що через рік розкажемо про успішно призначених нам суддів». В інтерв'ю для інформаційної агенції Інтерфакс-Україна Богдан Крикливенко [пояснив](#), що непризначення нових суддів до ВАКС завадило виконанню умов програми Ukraine Facility і призвело до втрати Україною фінансової допомоги. За його словами, серед головних причин провалу конкурсу — надто складна процедура добору, численні організаційні помилки і невдала методологія оцінки кандидатів, зокрема щодо практичних завдань. Він зазначив, що ВАКС не бере участі у доборі суддів — цим займаються ВККС, ВРП та Офіс Президента. Після зміни правил відбору конкурс оголосили повторно. 6 серпня закінчився прийом документів, і комісія починає роботу з кандидатами: наразі є 205 заявок на 23 вакансії суддів. Очікується, що до липня 2026 року ВАКС отримає нових суддів, яких давно потребує через надмірне навантаження.

«Європа без варіантів. Чому Зеленський повернувся до антикорупції та що буде з рухом до ЄС». Видання «Європейська правда» [зазначає](#), що після спроби послабити незалежність антикорупційних органів у липні 2025 року, президент Зеленський різко змінив риторику через загрозу зупинки перемовин України про вступ до ЄС. Крім того, на цьому фоні став майже неунікним так званий «декаплінг» (decoupling), тобто розділення України і Молдови на шляху до ЄС. Для Зеленського питання євроінтеграції є ключовим елементом його «політичного спадку» (legacy), тож він був змушений відступити та повернутися до підтримки антикорупційного курсу, щоб уникнути ізоляції та стратегічної поразки.

«Перезавантаження БЕБ: 10 викликів для нового директора Бюро»: у колонці для «Української правди» Катерина Бутко та Тетяна Закопайло з ВО «Автомайдан» [зазначають](#), що призначення Олександра Цивінського директором Бюро економічної безпеки України (БЕБ) стало символом надії на реформу після тривалого періоду дискредитації інституції. Авторки акцентують на десяти основних завданнях, які стоять перед новим очільником БЕБ, як-от забезпечення політичної незалежності Бюро, проведення аудиту і переатестації кадрів, боротьба з тіньовою економікою та розкраданням міжнародної допомоги, налагодження взаємодії з партнерами та бізнесом, реальне зростання бюджетних надходжень та інше. Успішне виконання цих кроків, на думку авторок, стане ключовим фактором відновлення довіри суспільства та міжнародної спільноти до БЕБ.